

**การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน
กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์***
**CREATING A NETWORK OF COMMUNITY PARTNERSHIPS TO DEVELOP
THE VOCATIONAL SKILLS OF STUDENTS OF HIN LEK FAI SCHOOL GROUP
HUA HIN DISTRICT, PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE**

ธิดา จันทร์อ่ำ¹, ณัฐกานต์ ภาคพรต², ไพรัช มณีโชติ³
Tatida Janam¹, Natthakarn Phakprot², Phairat Maneechod³
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี^{1,2,3}
Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University^{1,2,3}
Email : tatidajanam3293@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน ในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียน ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อศึกษาผลของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครู 6 คน นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 40 คน เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 3 คน และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้ คู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และ แบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนหินเหล็กไฟ เป็นแบบประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลจำนวนกลุ่มเป้าหมาย โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง 3) ใช้สถิติภาคบรรยาย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การสังเคราะห์ผลการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 4) การหาร้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนทำกิจกรรม-หลังทำกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า 1. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นรับรู้จุดประสงค์ของการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นประสานชุมชน/หน่วยงานเครือข่าย 3) ขั้นสร้างข้อตกลงร่วมกัน 4) ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย 5) ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 6) ขั้นรักษาความสัมพันธ์ของเครือข่ายอย่างยั่งยืน 2. การศึกษาผลของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะ

อาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หลังดำเนินการตามคู่มือพบว่านักเรียนมีทักษะอาชีพสูงขึ้น โดยภาพรวมมีคะแนนความก้าวหน้าเพิ่มขึ้น 63.26 ข้อค้นพบจากการวิจัย คือ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการสร้างความร่วมมือให้โรงเรียน หน่วยงานและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ : เครือข่าย; ความร่วมมือของชุมชน; ทักษะอาชีพ

ABSTRACT

Research on Creating a network of community cooperation to develop students' vocational skills. Hin Lek Fai Subdistrict School Group, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province. The objectives of the research are as follows: 1) to create a network of community cooperation in developing vocational skills of students in the Hin Lek Fai Subdistrict School Group, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province. 2) to study the results of creating a collaborative network in developing vocational skills of students in the Hin Lek Fai Subdistrict School Group, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province. The sample groups are as follows: 6 educational institution administrators, 6 teachers, 40 students in the Hin Lek Fai Subdistrict School Group, 3 Hin Lek Fai Subdistrict Children and Youth Council officials, and 3 village philosophers. Research tools. The details are as follows. Guide to creating a community cooperation network to develop students' career skills and student career skills assessment form Grade 5, Hin Lek Fai School Group It is an assessment before and after participating in career development activities. Statistics used in the research include 1) analyzing data on the number of target groups by distributing frequencies (Frequency) and finding percentages (Percentage) 2) analyzing statistical data used to find the quality of the tools used in the experiment 3) using Narrative statistics Content analysis Synthesizing the research results is percentage, mean, and standard deviation and 4) finding the percentage progress of the average score before the activity - after the activity.

The research results were as follows: 1. Creating a network of community cooperation to develop students' vocational skills. Hin Lek Fai Subdistrict School Group, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province. It was found that there were 6 steps in creating a community cooperation network to develop students' career skills. 1) Recognizing the purpose of network creation. 2) Coordinating between the community and participating units. 3) Establishing mutual agreements. 4) Managing the network. 5) Developing strong relationships within the network. 6) Maintaining sustainable network

relationships. 2. The results of creating a network of community cooperation to develop students' vocational skills. Hin Lek Fai Subdistrict School Group, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province after implementing the manual, it was found that students had higher vocational skills. Overall, the progress score increased to 63.26. The findings from the research are the creation of community cooperation networks to develop students' career skills. Hin Lek Fai Subdistrict School Group, Hua Hin District, Prachuap Khiri Khan Province It creates cooperation for schools. Agencies and communities can participate in activities, promote, support, and evaluate operations to develop students' career skills for the better.

Keyword : Cooperation; Community; Vocational skills

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องความสามารถ ความถนัด ความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม นอกจากนี้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2561- 2580 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อให้คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

จากข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ทักษะอาชีพ เป็นหนึ่งในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง แนวคิดและหลักการนี้ เน้นที่ทักษะในการให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ อาชีพที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง การพินิจวิเคราะห์อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของบุคคล สิ่งแวดล้อม ค่านิยม และภูมิหลังของบุคคลนั้น หากบุคคลมีทักษะอาชีพที่เหมาะสม บุคคลนั้น จะมีความพึงพอใจ มีความมั่นคง และประสบความสำเร็จในการดำรงชีพในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาทักษะอาชีพ จึงเป็นการพัฒนาความสามารถของบุคคล เพื่อประกอบอาชีพ พัฒนาศักยภาพ ในตัวบุคคลให้สามารถวิเคราะห์ตนเอง และดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข ซึ่งในการประเมินทักษะนี้ นักเรียน

จะได้รับความรู้และเข้าใจตนเองในด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ความคาดหวังของตนเอง ตลอดจนการเรียนรู้งานเข้าใจลักษณะงาน (Super, D. E., 1957)

การพัฒนาคุณภาพในปัจจุบันทุกหน่วยงาน ทุกองค์กรต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติการดำเนินงาน ในรูปแบบเดิมที่ยึดองค์กรตนเองเป็นหลัก ไม่เข้าร่วมรับรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับองค์กรอื่น โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่าย เนื่องจากเครือข่ายเป็นระบบความร่วมมือของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการบริหารจัดการกระบวนการต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Agrnoff Robert, 2006) กล่าวได้ว่า เครือข่ายถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือ ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรและภาคส่วนต่างๆ มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการร่วมกัน ตลอดจนเป็นการแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ด้านต่างๆ รวมถึงการค้นพบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน จากลักษณะที่ได้กล่าวมาข้างต้น เครือข่ายความร่วมมือ จึงเป็นการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการการส่งเสริมประสานสัมพันธ์ที่ดี ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งบรรยากาศสมานฉันท์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน จำเป็นต้องพัฒนาโรงเรียนและบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาจึงเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่างๆ ในการผลักดันการศึกษาตามความสามารถที่จะกระทำได้ (ศักดิ์นิพนธ์ สว่างพงศ์, 2557)

จากงานวิจัยของ ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษณีย์ (2559) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาผลการดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับองค์กรและหน่วยงานอื่น ทำให้ทราบว่ายังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน และเกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในปัจจุบัน พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาส่วนใหญ่ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยที่โรงเรียนเหล่านี้ ตั้งอยู่กระจัดกระจายในชนบทและนับวันจะเพิ่มขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) จากข้อมูลข้างต้น สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและวางแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บริการทางวิชาการแก่ท้องถิ่น ชุมชน ควรหาแนวทางส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้จบการศึกษาตามเกณฑ์ที่หลักสูตรกำหนด และมีภูมิคุ้มกันที่ดี เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคม โดยใช้หลักการบริหารแบบเครือข่ายความร่วมมือ ให้บุคคล องค์กร หน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้องโดยรอบโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสริมพลังกาย พลังใจให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้และทักษะพื้นฐานทางอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ได้เรียนรู้อย่างมีความสุขสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิต

ผู้วิจัยจึงลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสอบถามผู้บริหารและคณะครูทั้ง 6 โรงเรียน ได้แก่

- 1) โรงเรียนอนุบาลหัวหิน(บ้านหนองซอน)
 - 2) โรงเรียนบ้านหนองตะเภา
 - 3) โรงเรียนบ้านหนองซอ
 - 4) โรงเรียนบ้านหนองคร้า
 - 5) โรงเรียนบ้านวังโบสถ์ และ
 - 6) โรงเรียนบ้านหนองเหียง
- ในพื้นที่ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า มีการจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้น 5 โรงเรียน และไม่ได้จัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น 1 โรงเรียน โดยการจัดทำหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติความเป็นมาและอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่นตำบลหิน

เหล็กไฟเมื่อสอบถามด้านเนื้อหาของหลักสูตร พบว่า เป็นการเรียนเพื่อให้ได้ศึกษาถึงข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นของชุมชนตำบลหินเหล็กไฟ มุ่งเน้นในการส่งเสริมให้เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทักษะด้านอาชีพให้แก่นักเรียน และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสอบถามหน่วยงานสภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ถึงบทบาทให้การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน พบว่า ใน 1 ปีการศึกษาจะมีการเชิญโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการรับผิดชอบเข้ามาประชุมคัดเลือกตัวแทนสภาเด็กและเยาวชนของตำบลหินเหล็กไฟ และมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต จึงได้มีการเสนอประเด็นปัญหาเรื่องทักษะอาชีพของนักเรียน เนื่องจากเด็กนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน และอีกทั้งบริบทโดยรอบของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลหินเหล็กไฟ ที่มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหัวหิน ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้นการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียนจึงเป็นกุญแจในการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะทางด้านอาชีพเบื้องต้น สามารถนำไปเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพได้

จากความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตรงตามความถนัด ความสนใจ ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี มีทักษะอาชีพที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการประกอบอาชีพในอนาคต อีกทั้งเป็นการส่งเสริมศักยภาพความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่นและประเทศชาติ ให้มีทรัพยากรที่มีคุณค่า มีความสามารถตามทักษะอาชีพและเป็นฐานในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 เพื่อศึกษาผลของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3. ประโยชน์ที่ได้รับของการวิจัย

3.1 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ในอนาคต

3.2 ครูได้ร่วมพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.3 โรงเรียนได้คู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นด้านอื่นๆของสถานศึกษาต่อไป

3.4 ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำให้เกิดความสัมพันธภาพที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน และการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อร่วมสร้างข้อตกลงและกำหนดแผนดำเนินการกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และจัดทำคู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล โดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนโดยครูผู้นำเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ ผู้วิจัยติดตามผลการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 5 การศึกษาผลการดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

โดยมีกลุ่มตัวอย่างดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครู 6 คน นักเรียนในกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 40 คน เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 3 คน และปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้ คู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และ แบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนหินเหล็กไฟ เป็นแบบประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลจำนวนกลุ่มเป้าหมาย โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง 3) ใช้สถิติภาคบรรยาย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การสังเคราะห์ผลการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 4) การหาร้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนทำกิจกรรม-หลังทำกิจกรรม

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากแนวคิดของนักวิชาการเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน
กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน	ปาริชาติ วลัยเสถียร (2543)	พิสิฐ เทพไกรวัล (2551)	ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์ (2559)	ความถี่
ขั้นรับรู้จุดประสงค์ของการสร้างเครือข่าย	✓	✓	✓	3
ขั้นประสานชุมชน/หน่วยงานเครือข่าย	✓	✓	✓	3
ขั้นสร้างข้อตกลงร่วมกัน	✓	✓	✓	3
ขั้นบริหารจัดการเครือข่าย	✓	✓	✓	3
ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์	✓	✓	✓	3
ขั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างยั่งยืน	✓	✓	✓	3

จากตารางที่ 1 สังเคราะห์สรุปแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่มีค่าความถี่มากที่สุด ผลการสังเคราะห์ปรากฏว่าทั้ง 6 ขั้นตอน มีค่าความถี่เท่ากับ 3 ทั้ง 6 ขั้นตอน ผู้วิจัยจึงนำมาใช้เป็นขั้นตอนในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในครั้งนี้

5.2 ผลการศึกษาผลของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการที่ครูเครือข่ายเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟฯ และประชาชนชาวบ้าน ได้ดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนตามขั้นตอนในคู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน ในการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยแบ่งเป็น 5 แผนกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพ ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วัสดุสิ่งดีที่หินเหล็กไฟ จำนวน 2 ชั่วโมง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง มีอาชีพ มีรายได้ จำนวน 3 ชั่วโมง 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ฝึกอาชีพเพิ่มทักษะ (1) จำนวน 4 ชั่วโมง 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ฝึกอาชีพเพิ่มทักษะ (2) จำนวน 4 ชั่วโมง และ 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง มองไกลในอนาคต จำนวน 2 ชั่วโมง โดยใช้ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมเป็นเวลา 15 ชั่วโมง เมื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพเสร็จลุล่วงแล้ว ได้มีการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน โดยครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และประชาชนชาวบ้านทั้งก่อนและหลังดำเนินกิจกรรมครบทั้ง 5 แผนกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพ ตามคู่มือ โดยใช้แบบประเมินคู่มือทักษะอาชีพ 4 ทักษะของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบจัดลำดับคุณภาพ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง คุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะอาชีพอยู่ในระดับควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง คุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะอาชีพอยู่ในระดับพอใช้

ระดับ 3 หมายถึง คุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะอาชีพอยู่ในระดับดี

ในการแปลความหมายของ แบบประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนหินเหล็กไฟ ผู้วิจัยได้ใช้ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งพัฒนามาจากเกณฑ์ของเบสท์ (Best) (บงกชพร กรุดนาค, 2555) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง คุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับ ควรปรับปรุง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง คุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับ พอใช้

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00 หมายถึง คุณลักษณะในการปฏิบัติทักษะอาชีพของนักเรียนอยู่ในระดับ ดี

5.3 ผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนมี ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของเครือข่ายความร่วมมือ

ที่	ทักษะพื้นฐาน	คะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ			คะแนนหลังเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพ			เพิ่มขึ้น	
		μ	σ	ความหมาย	μ	σ	ความหมาย	μ	ร้อยละ
1.	ทักษะการแก้ปัญหา	1.95	0.22	พอใช้	2.93	0.27	ดี	0.98	32.50
2.	ทักษะการจัดการ	1.98	0.16	พอใช้	2.78	0.42	ดี	0.80	26.67
3.	ทักษะการสื่อสาร	1.98	0.16	พอใช้	2.78	0.42	ดี	0.80	26.67
4.	ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	1.93	0.27	พอใช้	2.90	0.30	ดี	0.98	32.50

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะอาชีพของนักเรียนที่ใช้ในการประกอบอาชีพเบื้องต้น โดยประกอบด้วย 4 ทักษะ ที่จัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ซึ่งครูกลุ่มเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ประเมินผล มีคะแนนเต็มด้านละ 3 คะแนน ผลการประเมินนักเรียนในภาคปฏิบัติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพเบื้องต้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังจัดการกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพเพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพ ประกอบด้วยทักษะต่างๆ

1) ทักษะการแก้ปัญหา มีค่า $\mu = 1.95$, $\sigma = 0.22$ อยู่ในระดับพอใช้ 2) ทักษะการจัดการ มีค่า $\mu = 1.98$, $\sigma = 0.16$ อยู่ในระดับพอใช้ 3) ทักษะการสื่อสาร มีค่า $\mu = 1.98$, $\sigma = 0.16$ อยู่ในระดับพอใช้ และ 4) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่า $\mu = 1.93$, $\sigma = 0.27$ อยู่ในระดับพอใช้ อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยหลังจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ทักษะการแก้ปัญหา มีค่า $\mu = 2.93$, $\sigma = 0.27$ อยู่ในระดับดี 2) ทักษะการจัดการ มีค่า $\mu = 2.78$, $\sigma = 0.42$ อยู่ในระดับดี 3) ทักษะการสื่อสาร มีค่า $\mu = 2.78$, $\sigma = 0.42$ อยู่ในระดับดี และ 4) ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่า $\mu = 2.90$, $\sigma = 0.30$ อยู่ในระดับดี

5.4 ผลการเปรียบเทียบทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในภาพรวมของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก่อนและหลังเรียน ซึ่งครูกลุ่มเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ประเมินผล มีคะแนนรวมทั้งหมด 12 คะแนนเต็ม ผลการประเมินนักเรียนในภาคปฏิบัติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังทำกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนทำกิจกรรมอย่างชัดเจน โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนจัดการเรียนการสอนมีค่า $\mu = 1.96$, $\sigma = 0.21$ คิดเป็นร้อยละ 65.21 และคะแนนเฉลี่ยหลังจัดการเรียนการสอนมีค่า $\mu = 2.84$, $\sigma = 0.36$ คิดเป็นร้อยละ 94.79 คะแนนเฉลี่ยหลังจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 29.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือร้อยละ 25

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

6.1 ผลการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ชั้นรับรู้จุดประสงค์ของการสร้างเครือข่าย มีขั้นตอนการดำเนินงานใช้หลักการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้วิจัยได้ปรึกษากับผู้อำนวยการโรงเรียนว่าจะพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน และชี้แจงข้อมูลจากการสอบถามปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนที่ขาดการมุ่งเน้นการสร้างเสริมทักษะด้านอาชีพให้แก่ นักเรียน อีกทั้งบริบทโดยรวมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลหินเหล็กไฟที่มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลหัวหินที่ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ นักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหาร 6 โรงเรียนเห็นชอบและมอบหมายให้ครูที่สอนวิชาการงานอาชีพเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน 2) ชั้นประสานชุมชน/หน่วยงานเครือข่าย มีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ เชิญครูเครือข่าย ประชาชนชาวบ้าน ร่วมประชุมเพื่อรับรู้จุดประสงค์ของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

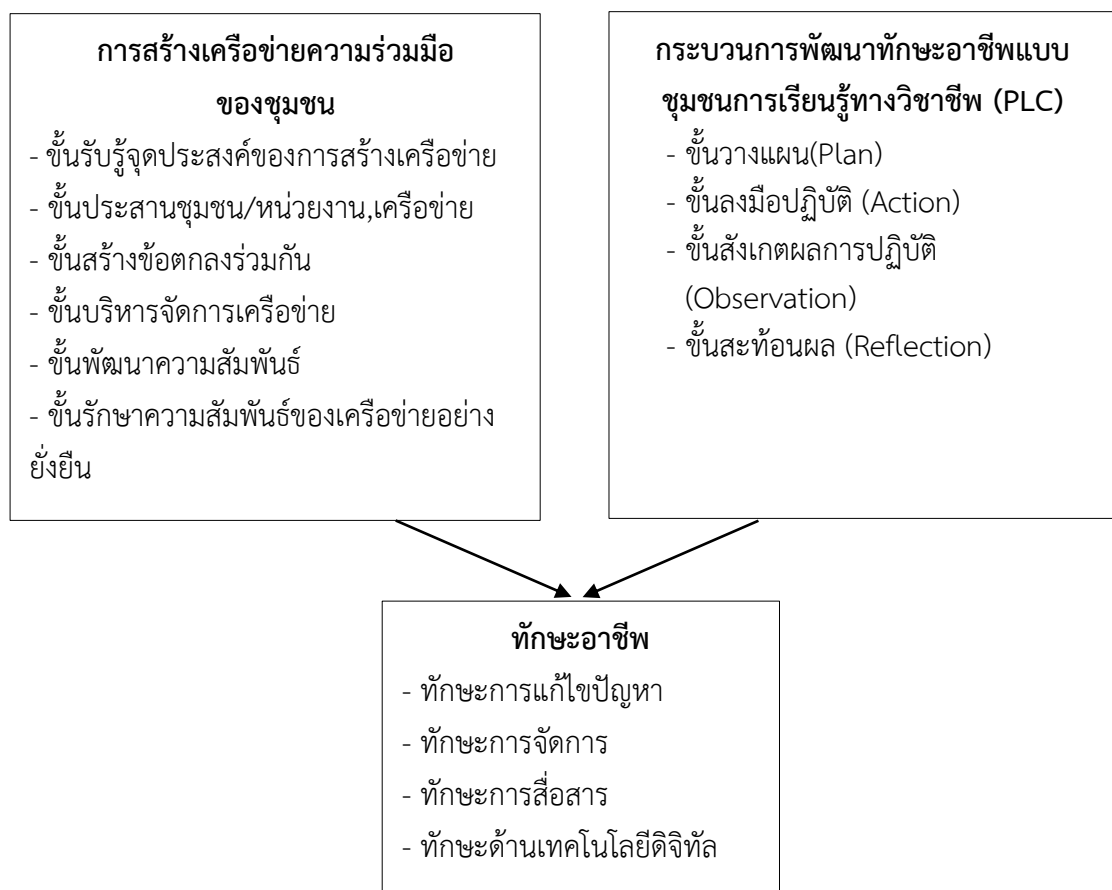
ของชุมชนในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ระดมความคิด แสดงความคิดเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน โดยเปิดโอกาสให้ได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ คือ สำรวจปัญหาเกี่ยวกับทักษะอาชีพของนักเรียน และพัฒนานวัตกรรมทักษะอาชีพของนักเรียน 3) ขึ้นสร้างข้อตกลงร่วมกันมีขั้นตอนการดำเนินงานโดยครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และปราชญ์ชาวบ้าน ร่วมดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้สำเร็จร่วมกัน ระดมความคิด กำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพจำนวน 5 แผน 15 ชั่วโมง และจัดทำคู่มือและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน 4) ขึ้นบริหารจัดการเครือข่าย ขั้นตอนการดำเนินงานครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และปราชญ์ชาวบ้าน มาช่วยในการพัฒนาทักษะอาชีพให้ประสบความสำเร็จการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การเรียนรู้ภาคเนื้อหา โดยครูเครือข่ายเป็นผู้สอนหลัก ร่วมกันสอนกับเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 รวม 5 ชั่วโมง ส่วนที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้ภาคปฏิบัติ โดยมีปราชญ์ชาวบ้านกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้สอนหลักและครูเครือข่ายกับเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือนักเรียนประจำกลุ่มการเรียนรู้ที่ได้รับหน้าที่เป็นโค้ชกลุ่ม โดยสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 และแผนการเรียนรู้ที่ 5 ครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และปราชญ์ชาวบ้านร่วมกันดำเนินการและสรุปผลพัฒนาทักษะอาชีพในขั้นการบริหารจัดการเครือข่ายจะมีลักษณะการทำงานที่เป็นทีมระหว่าง ครู เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนฯ ปราชญ์ชาวบ้าน และนักเรียนที่เข้ามาร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน มีความสัมพันธ์กันและวัตถุประสงค์เดียวกัน ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพนั้นจะมีปฏิสัมพันธ์ที่กระหว่างการวางแผนการทำงานร่วมกัน ฟังพากันในระหว่างทำกิจกรรม โดยสามารถสื่อสารกันได้อย่างเป็นระบบ รวมถึงการปรับตัวเข้าหากันได้ มีการแสดงบทบาทการเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดีได้อย่างเหมาะสม ทำให้กิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 5) ขึ้นพัฒนาความสัมพันธ์เครือข่ายความร่วมมือของชุมชนมีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และปราชญ์ชาวบ้าน ประชุมสรุปผลการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพอยู่ในระดับใด สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ร่วมกันหรือไม่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจุดเด่น จุดด้อยในการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน รวมถึงร่วมกันสรุปและทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน เพื่อที่จะนำข้อสรุปและความรู้ที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายความร่วมมือไปปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายให้ประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับและเป็นกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพต่อไป และ 6) ขึ้นรักษาความสัมพันธ์ของเครือข่ายอย่างยั่งยืน มีขั้นตอนการดำเนินงานขึ้นรักษาความสัมพันธ์ของเครือข่ายอย่างยั่งยืน ดำเนินการโดยผู้บริหาร ครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ และปราชญ์ชาวบ้าน ประชุมสรุปและอภิปรายผล เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้รับ ผู้บริหาร 6 โรงเรียน ตัวแทนครูเครือข่าย เจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบล

หินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และปราชญ์ชาวบ้าน ลงนามในหนังสือพันธสัญญา เครือข่ายความร่วมมือ (MOU) ของกลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ ปราชญ์ชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ เพื่อรักษาความสัมพันธ์ของเครือข่ายอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้อง กับภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์ (2559) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทาง วิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน จากการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ สร้างและ พัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ทางวิชาการ ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) กระบวนการสร้างเครือข่าย 1.1) ขั้นตอนหนักถึงความ จำเป็นในการสร้างเครือข่าย 1.2) ขั้นตอนประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 1.3) ขั้นตอนสร้างพันธสัญญา ร่วมกัน 1.4) ขั้นตอนบริหารจัดการเครือข่าย 1.5) ขั้นตอนพัฒนาความสัมพันธ์ และ 1.6) ขั้นรักษา ความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 2) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการมี 5 องค์ประกอบ คือ 2.1) กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานของเครือข่าย 2.2) เทคนิค วิธีการ พัฒนาสมาชิกเครือข่าย 2.3) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) 2.4) คุณลักษณะ ที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย และ 2.5) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล 3) ขอบข่ายภารกิจงานด้านวิชาการมี 7 ภารกิจ คือ 3.1) การพัฒนาหลักสูตร 3.2) การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ 3.3) การพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา 3.4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 3.5) การพัฒนาระบบการนิเทศติดตาม 3.6) การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพการศึกษา และ 3.7) การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา 4) ผลการทดลองใช้รูปแบบการ พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับเจือจันทร์ จงสถิตอยู่ และอรุณศรี จิตต์แจ้ง (2556) กล่าวว่า เครือข่ายเป็น ความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กร และสถาบัน เพื่อทำกิจกรรมร่วมกันตาม เป้าหมายหลัก โดยเป้าหมายย่อยของบุคคลหรือองค์กรอาจจะแตกต่างกันออกไป การดำเนินกิจกรรม รูปแบบเครือข่ายเป็นการรวมพลังที่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่มีคุณค่าหรือเข้มข้นมากกว่าการทำงานโดยลำพัง ซึ่งเครือข่ายประกอบด้วย สมาชิกที่มีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการทำหน้าที่อย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือทำงานเกิดประโยชน์ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้พึ่งพาอาศัยกัน และร่วมกันลงมือทำอย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกในเครือข่าย เกิดการเรียนรู้ ยอมรับในกระบวนการทำงาน และช่วยดูแลรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก

6.2 ผลการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยผลการเปรียบเทียบทักษะอาชีพของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพในภาพรวมของกลุ่มโรงเรียน ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก่อนและหลังจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัย และครูเครือข่ายเจ้าหน้าที่สภาเด็กและเยาวชนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์และปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ประเมินผล มีคะแนนรวมทั้งหมด 12 คะแนนเต็ม ผลการ ประเมินนักเรียนในภาคปฏิบัติ พบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC เพื่อพัฒนา

ทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนหลังจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นจากคะแนนก่อนจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจนโดยมีคะแนนความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละได้ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหา เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.50 2) ผู้เรียนมีทักษะการจัดการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.67 3) ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสาร เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.67 และ 4) ผู้เรียนมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.50 ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้อง พิระพร รัตนาเกียรติ์ และกนกวรรณ ศรีวาปี (2563) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น นักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยวิธีเลือกแบบเจาะจงจำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC และแบบประเมินการทำงานร่วมกัน ดำเนินการ ทดลองตาม แผนการวิจัยเชิงทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล คือ ค่าร้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน - หลังการจัดกิจกรรม ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาสาขาการศึกษาปฐมวัยมีพฤติกรรมการทำงานร่วมกันสูงขึ้นหลังการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC คิดเป็นคะแนนร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 63.26 ดังนั้นงานวิจัยนี้ สามารถนำไปบูรณาการกับรายวิชาอื่นได้

7. องค์ความรู้ใหม่

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการสร้างความร่วมมือให้โรงเรียน หน่วยงานและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงประเมินผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนให้ดีขึ้นได้ ดังนั้นโรงเรียนสามารถนำการสร้างเครือข่ายความร่วมมือไปใช้ในโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านอื่นๆ เช่น การพัฒนาทักษะชีวิต การพัฒนาทักษะสารสนเทศ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ หรือการพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ตามเป้าหมายที่วางไว้ให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้นักเรียนเกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เต็มศักยภาพ และขยายเครือข่ายความร่วมมือในการทำงานให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 คู่มือการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มโรงเรียนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านอื่นๆ ได้ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำก่อนนำไปใช้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรเลือกใช้ขั้นตอนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียน นำไปพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านอื่นๆ เช่น ทักษะการใช้คณิตศาสตร์และการคำนวณ ทักษะและความสามารถทางด้านภาษา ทักษะความสามารถเฉพาะวิชาชีพ เป็นต้น เพื่อพัฒนาให้กลุ่มเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนได้พัฒนาความสัมพันธ์และรักษาความสัมพันธ์ของเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนอย่างยั่งยืน

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เจ็องจันทร์ จงสถิตอยู่ และอรุณศรี จิตต์แจ่ม. (2556). **พลังเครือข่ายในพื้นที่.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2543). **การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2551). **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก.** วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พีระพร รัตนาเกียรติ์ และกนกวรรณ ศรีวาปี. (2563). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ PLC เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันของนักศึกษา สาขาการศึกษาปฐมวัย.** มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษญ์. (2559). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์นิพน สว่างวงศ์. (2557). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. **วารสารบริหาร
การศึกษาบัวบัณฑิต. 14(2).** 12-24.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0
เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่ง
ประเทศไทย.
- Agranoff Robert. (2006). Inside Collaborative Networks: Ten Lessons for Public
Managers. **Public Administration Review.** 66(s1). 56–65.
- Super, D. E. (1957). **Career pattern as a basic for vocational.** New York : Harper and
Brothers.